

delsretten. En sådan ordning, hvor flere dommere afgør en sag i fællesskab, vil meget ofte kunne styrke den juridiske og bevismæssige vurdering af sagerne. Justitsministeriet er enig i Retsplejerådets synspunkter med hensyn til, hvordan ordningen nærmere bør udformes.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvor mange dommere der skal medvirke ved en kollegial behandling i byretten, er lovforslaget udformet i overensstemmelse med flertallets forslag, således at der skal medvirke tre juridiske dommere. Justitsministeriet lægger herved navnlig vægt på, at et ulige antal dommere sikrer, at rettens afgørelser altid kan træffes ved stemmeflerhed i overensstemmelse med, hvad der normalt gælder for kollegiale organer.

Lovforslaget er på denne baggrund udformet i overensstemmelse med Retsplejerådets (henholdsvis flertallets) lovudkast i betænkning nr. 1401/2001.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3 (forslag til retsplejelovens § 12, stk. 3 og 4, og § 16, stk. 1, 3. pkt.), og bemærkningerne hertil.

4.2.2. Øget brug af sagkyndige dommere

4.2.2.1. Retsplejerådet anfører, at der i civile sager ofte kan være store fordele ved, at rettens juridiske ekspertise suppleres med fagkyndig ekspertise i form af sagkyndige meddommere. Sagkyndige meddommere kan bl.a. bidrage til at give retten en større indsigt og forståelse for sagen og dermed medvirke til, at rettens afgørelser træffes på et fyldestgørende grundlag.

En sagkyndig meddommer kan i civile sager give retten en specifik faglig indsigt, som en juridisk dommer sjældent besidder. En sagkyndig meddommer kan også i kraft af sit eget kendskab til det pågældende område have større mulighed for at indleve sig i parternes situation. I begge tilfælde kan en sagkyndig dommers medvirken efter Retsplejerådets opfattelse være med til at styrke respekten for domstolene og deres afgørelser blandt brugerne.

Særligt når der medvirker sagkyndige dommere, skal retten dog omvendt også være særligt opmærksom på at sikre, at parterne får lejlighed til selv at udtale sig om alle forhold, som indgår i grundlaget for afgørelsen. Der er således principielt en større risiko for, at en sagkyndig meddommer netop på grund af sin indlevelse lægger vægt på forhold, som en part ikke klart har givet udtryk for, og som modparten derfor ikke har haft mulighed for at forholde sig til.

Retsplejerådet foreslår på den anførte baggrund at styrke den sagkyndige medvirken ved byretterne og landsretterne i første instans, dels ved, at sagkyndige

dommere kommer til at medvirke i videre omfang i handelssager, end det i praksis sker i dag, dels ved, at sagkyndige dommere også skal kunne medvirke i ikke-handelssager. Rådet foreslår desuden, at der skal være mulighed for medvirken af sagkyndige dommere i en ankesag i landsretten, når sagen har været behandlet med sagkyndige dommere i byretten.

Retsplejerådet foreslår, at i civile sager, hvor *fagkundskab skønnes at være af betydning*, kan sagkyndige dommere medvirke i første instans. Det vil som hovedregel være i byretten, men hvis en principiel sag henvises til landsretten til behandling i første instans, gælder den foreslåede regel tilsvarende for landsretten. Sagkyndige dommere skal dog efter forslaget ikke kunne medvirke i indispositive sager (sager om ægteskab og forældremyndighed, faderskab, værgemål mv.), bortset fra de sager om prøvelse af Ankestyrelsens afgørelser i klagesager vedrørende børn og unge-udvalgets afgørelser, hvor der allerede efter gældende ret medvirker børnesagkyndige dommere.

Efter Retsplejerådets forslag er det retten, som skal træffe afgørelse om, hvorvidt sagen skal behandles med sagkyndige dommere, men parterne skal have lejlighed til at udtale sig om spørgsmålet, og parternes synspunkter skal tillægges betydelig vægt.

Forslaget om, at sagkyndige dommere skal medvirke i videre omfang end i dag, vil efter Retsplejerådets opfattelse kun i meget begrænset omfang have betydning for, hvornår der er behov for syn og skøn i forbindelse med behandlingen af en konkret retssag. Det skyldes, at syn og skøn ligesom sagkyndige erklæringer og sagkyndig vidneførsel også har til formål at fungere som bevis i sagen.

Retsplejerådet foreslår, at de gældende regler om *besikkelse af sagkyndige dommere* opretholdes uændret, således at sagkyndige dommere som altovervejende hovedregel skal have en generel besikkelse til at fungere som sagkyndige dommere. Retsplejerådet finder dog, at der bør indføres mulighed for undtagelsesvis at udpege en person, som ikke har en sådan generel besikkelse, til at fungere som sagkyndig dommer, hvis dette er nødvendigt for at få inddraget en særlig sagkundskab, som der er behov for i en konkret sag. Retsplejerådet finder, at en beslutning herom bør træffes af retsformanden efter høring af parterne, og Retsplejerådet foreslår, at retsformandens afgørelse ikke skal kunne kæres.

Retsplejerådet foreslår ligeledes at opretholde de gældende regler om *udtagning af sagkyndige dommere til den enkelte sag*. Retsplejerådet har overvejet, om parterne bør have indflydelse på, hvem der udtages til at fungere som sagkyndige meddommere i den enkel-